

Eva DECROIX
MINISTRYNĚ SPRÁVEDLNOSTI ČR

Praha 15. října 2025
č. j. MSP-325/2024-ODKA-SPZ/12
Počet listů: 4
Přílohy: 1

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

MSP-325/2024-ODKA-SPZ/12

0100204005384884

Obviněná právnická osoba XY a.s. – stížnost pro porušení zákona

Příloha: trestní spis Krajského soudu v Brně sp. zn. 40 T 6/2023

Podle § 266 odst. 1, odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád),
podávám ve prospěch obviněné právnické osoby XY a.s.,

stížnost pro porušení zákona

proti výroku o trestu z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 5. 2023, č. j. 40 T 6/2023-68, který ve vztahu k uvedené obviněné právnické osobě nabyl právní moci dne 24. 5. 2023.

Postup před vydáním napadeného rozhodnutí

1. Usnesením policejního orgánu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování, oddělení hospodářské kriminality (dále jen „*policejní orgán*“) ze dne 9. 8. 2016, č. j. KRPM 100961-380/TČ-2015-140080, byly zajištěny jako náhradní hodnota, podle tehdy platného ustanovení § 79f odst. 1 trestního řádu, ve spojení s § 79a trestního řádu, peněžní prostředky mimo jiné na bankovním účtu společnosti XY a.s. (dále jen „*obviněná společnost*“), číslo XY, vedeném u Raiffeisenbank a.s. do výše 56 352 813 Kč. K zajištění náhradní hodnoty přistoupil policejní orgán z toho důvodu, neboť nebylo možno dosáhnout vydání či odnětí věci, resp. nebylo možno jinak zajistit peněžní prostředky na účtu, které jsou určeny ke spáchání trestného činu, nebo k jeho spáchání byly užity, nebo jsou výnosem z trestné činnosti. Stíhanou trestnou činností měla obviněná společnost získat výnosy ve výši nejméně 56 514 459,31 Kč, což odpovídá celé částce peněžních prostředků, které byly zajištěny na jejím účtu. Stížnost obviněné společnosti

proti citovanému rozhodnutí policejního orgánu byla usnesením Krajského soudu v Brně zamítnuta jako nedůvodná.

2. Ústavní souladnost rozhodnutí o zajištění náhradní hodnoty potvrdil i Ústavní soud v usnesení ze dne 11. 4. 2017, sp. zn. III. ÚS 4168/16.
3. Policejním orgánem bylo následně rozhodnuto o zajištění řady dalších bankovních účtů obviněné společnosti a také vozidel v jejím vlastnictví.
4. Dne 19. 9. 2016, k žádosti obviněné společnosti, povolil státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně podle tehdy platného § 79f odst. 2 trestního řádu úkon ohledně zajištěné náhradní hodnoty, a to peněžních prostředků ve výši 7 950 000 Kč, které byly převedeny na bankovní účet obviněné společnosti číslo XY, vedený u obchodní společnosti Raiffeisenbank a.s., na němž byla zajištěna náhradní hodnota v částce 48 440 475,32 Kč. Na tomto účtu byla deponována celá zajištěná částka s tím, že zajištění dalších bankovních účtů i vozidel bylo zrušeno (viz usnesení ze dne 22. 9. 2016, č.j. KRPM-100961-529/TČ-2015-140080).
5. Dne 16. 5. 2017 bylo ve vztahu k obviněné společnosti zahájeno u Krajského soudu insolvenční řízení, které je evidováno pod sp. zn. KSBR 33 INS 10086/2017.
6. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 2. 8. 2018 byla schválena zpráva o reorganizačním plánu dlužníka vypracovaná dne 27. července 2018 a usnesením ze dne 10. 9. 2018 byl rovněž týmž soudem schválen zmíněný reorganizační plán.
7. Usnesením policejního orgánu ze dne 9. 8. 2018, č. j. KRPM-100961-924/TČ-2015-140080, bylo zajištění náhradní hodnoty po předchozím souhlasu dozorového státního zástupce omezeno, kdy nadále zůstala zajištěná celková částka ve výši 55 344 459,31 Kč. Stížnost obviněné společnosti proti tomuto usnesení byla usnesením Krajského soudu v Brně zamítnuta jako nedůvodná.
8. Usnesením státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně ze dne 4. 11. 2019, sp. zn. 2 KZV 26/2017, bylo podle § 79f odst. 2 trestního řádu povoleno provedení úkonu spočívajícího v převodu částky ve výši 55 344 459,31 Kč na bankovní účet obviněné společnosti, vedený u Komerční banky a.s. Ke stížnosti obchodní společnosti Raiffeisenbank a.s. podle § 149 odst. 1 písm. b) trestního řádu státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci svým usnesením ze dne 6. 1. 2020 sp. zn. 1 VZT 35/2018 toto rozhodnutí zrušil.
9. V rámci nového rozhodnutí státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně usnesením ze dne 14. 1. 2020, sp. zn. 2 KZV 26/2017, nepovolil provedení předmětného úkonu, neboť podle schváleného reorganizačního plánu mají být zajištěné peněžní prostředky v případě zrušení zajištění použity jako mimořádná splátka k uspokojení pohledávek obchodní společnosti Raiffeisenbank a.s.
10. Zajištěné prostředky jsou v současnosti deponovány na vnitřním účtu Raiffeisenbank a.s., číslo XY.
11. Státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně podal v uvedené trestní věci dne 17. 3. 2021 ke Krajskému soudu v Brně obžalobu.

Napadené rozhodnutí

12. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 24. 5. 2023, sp. zn. 40 T 6/2023, byla podle § 314r odst. 4 trestního řádu schválena dohoda o vině a trestu, kterou dne 19. 4. 2023 sjednal státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně s obviněnými I. M., Ing. M. Ř., P. S., J. R., spolupracující obviněnou D. N., a obviněnou právnickou osobou XY, a.s. (nyní v úpadku), všichni zastoupení svými obhájci. Tímto rozsudkem byla obviněná právnická osoba XY a.s. uznána vinnou zločiny dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, 6 písm. a) trestního zákoníku (viz body I./1 a II./1), poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, 5 trestního zákoníku (viz body I./1 a II./1) a zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 3 trestního zákoníku (viz bod II./2).
13. Za uvedené trestné činy a za sbíhající zločin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 2 písm. c) trestního zákoníku spáchaný formou pomoci k pokusu podle § 21 odst. 1, § 24 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku, kterým byla obviněná právnická osoba uznána vinnou rozsudkem Okresního soudu v Prostějově ze dne 31. 5. 2022, sp. zn. 1 T 161/2021, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 8. 12. 2022, sp. zn. 9 To 287/2022, byla obviněná právnická osoba odsouzena podle § 212 odst. 6 trestního zákoníku, za použití § 18 odst. 1, 2 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů (dále TOPO), § 68 odst. 1 trestního zákoníku, za použití § 43 odst. 2 trestního zákoníku, k souhrnnému peněžitému trestu ve výši 200 celých denních sazeb, přičemž výše jedné takové sazby činí 1 000 Kč, tedy v celkové výměře 200 000 Kč. Obviněné společnosti byl rovněž uložen podle § 22 odst. 1, 3 TOPO trest zákazu přijímání dotací a subvencí na dobu 10 let. Podle § 19 TOPO, ve spojení s § 71 odst. 1 trestního zákoníku, byl obviněné společnosti uložen také trest propadnutí náhradní hodnoty, a to peněžních prostředků ve výši 55 344 459,31 Kč, která byla zajištěna výše citovaným usnesením policejního orgánu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, skupinou kriminální policie a vyšetřování, oddělením hospodářské kriminality, ze dne 9. 8. 2016, č. j. KRPM-1000961-380/TČ-2015-140080, ve spojení s usnesením tohoto policejního orgánu ze dne 9. 8. 2018, č. j. KRPM-1000961-924/TČ-2015-140080. Podle § 43 odst. 2 trestního zákoníku byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v Prostějově ze dne 31. 5. 2022, sp. zn. 1 T 161/2021, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 8. 12. 2022, sp. zn. 9 To 287/2022, jakož i všechna rozhodnutí obsahově navazující na tento výrok, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Poškození Česká republika, zastoupená Ministerstvem financí ČR, a Finanční úřad pro Olomoucký kraj byly podle § 229 odst. 1 trestního řádu odkázány s uplatněnými nároky na řízení ve věcech občanskoprávních.
14. Proti tomuto rozsudku nepodala obviněná společnost odvolání (resp. se vzdala práva na odvolání ihned po vyhlášení odsuzujícího rozsudku), takže ve vztahu k této obviněné společnosti rozsudek nabyl ve výroku o vině a trestu právní moci dne 24. 5. 2023.

Postup po vydání napadeného rozhodnutí

15. Z podnětu odvolání poškozené České republiky, zastoupené Ministerstvem financí ČR, které podala proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 5. 2023, sp. zn. 40 T 6/2023, Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 31. 1. 2024, sp. zn. 5 To 59/2023, podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 trestního řádu zrušil označený rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o náhradě škody a podle § 259 odst. 3 trestního řádu rozhodl nově o povinnosti obviněných I. M., Ing. M. Ř. a právnické osoby XY a.s. společně a nerozdílně nahradit České republice, zastoupené Ministerstvem financí ČR majetkovou škodu ve výši 2 983 391,20 Kč, s úrokem z prodlení ve výši 11,75 % p. a. ode dne 11. 5. 2022 do zaplacení. Se zbytkem svého nároku byla Česká republika odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Jinak zůstal napadený rozsudek nedotčen.

16. Odvolání proti uvedenému rozsudku podala i obchodní společnost Raiffeisenbank a.s. (zúčastněná osoba). Tento opravný prostředek byl usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7. 12. 2023, č. j. 5 To 59/2023, zamítnut, neboť byl podán osobou neoprávněnou (odvolání bylo podáno do výroku o trestu propadnutí náhradní hodnoty).
17. O dovoláních obviněné společnosti a obviněného I. M. rozhodl Nejvyšší soud usnesením ze dne 16. 10. 2024, sp. zn. 3 Tdo 836/2024, tak, že tato podle § 265i odst. 1 písm. a) trestního řádu odmítl, neboť je shledal nepřipustnými.
18. Usnesením Ústavního soudu ze dne 13. 3. 2024 sp. zn. I. ÚS 414/24 byla odmítnuta ústavní stížnost zúčastněné osoby, obchodní společnosti Raiffeisenbank a.s. proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7. 12. 2023, sp. zn. 5 To 59/2023 a jemu předcházejícímu rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 5. 2023, sp. zn. 40 T 6/2023, kterým bylo rozhodnuto o trestu propadnutí náhradní hodnoty uloženému obviněné společnosti. Ústavní soud odůvodnil své rozhodnutí mimo jiné tím, že zúčastněné osobě nelze přiznat právo na podání odvolání proti jinému výroku než proti výroku o zabránění věci nebo zabránění části majetku [§ 246 odst. 1 písm. c) trestního řádu]. Podle Ústavního soudu trest uložený pachateli trestného činu (fakticky) nepřímou způsobovat újmu nejen pachateli samotnému, ale i dalším osobám, např. rodinným příslušníkům pachatele, poškozeným nebo věřitelům pachatele. Stát prostřednictvím soudu může uložit trest výhradně pachateli trestného činu a pouze jemu tím cíleně způsobuje újmu na jeho právech. Zúčastněná osoba představuje samostatnou stranu trestního řízení, která může v trestním řízení hájit svá majetková práva proti případnému zásahu v podobě zabránění věci nebo zabránění části majetku a její zájmy jsou bližší zájmům obviněného. Trest uložený obžalovanému (pachateli trestného činu) se sice může negativně odrazit také v její zájmové sféře, zvláště jedná-li se o trest postihující majetek, to však platí i o dalším, relativně širokém okruhu osob.
19. Usnesením Ústavního soudu ze dne 11.8.2025, sp.zn. I. ÚS 135/25, byla odmítnuta ústavní stížnost I. M. a obviněné společnosti proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16.10.2024, č. j. 3 Tdo 836/2024-530, a rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31.1.2024, č. j. 5 To 59/2023-356, v níž byla napadána uložená povinnost k náhradě škody a úhradě nákladů řízení.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

20. Podle § 140b zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů (insolvenční zákon), nejde-li o řízení uvedená v § 140a insolvenčního zákona, nelze v jiných soudních nebo rozhodčích řízeních po dobu, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku, rozhodnout o pohledávkách a jiných právech týkajících se majetkové podstaty, které mají být v insolvenčním řízení uplatněny přihláškou, nebo na které se v insolvenčním řízení pohlíží jako na přihlášené, anebo o pohledávkách, které se v insolvenčním řízení neuspokojují (§ 170 insolvenčního zákona); to neplatí, jde-li o pohledávky věřitelů na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem, pokud v trestním řízení o tomto trestném činu byl zajištěn majetek v majetkové podstatě dlužníka. K rozhodnutím vydaným v rozporu s tímto zákazem se v insolvenčním řízení nepřihlíží.
21. Podle § 170 písm. d) insolvenčního zákona platí, že v insolvenčním řízení se neuspokojují žádným ze způsobů řešení úpadku, není-li dále stanoveno jinak, mimosmluvní sankce postihující majetek dlužníka, s výjimkou penále za nezaplacení daní, poplatků, a jiných obdobných peněžitých plnění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku

zaměstnanosti a pojistného za veřejné zdravotní pojištění, pokud povinnost zaplatit toto penále vznikla před rozhodnutím o úpadku.

22. Podle § 205 odst. 1 insolvenčního zákona do majetkové podstaty náleží majetek, který dlužníkovi patřil k okamžiku, kdy nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, jakož i majetek, který dlužník nabyl v průběhu insolvenčního řízení. Zajištění takového majetku ve smyslu § 79g trestního řádu nemá vliv na jeho zahrnutí do majetkové podstaty. Podle § 283 odst. 3 insolvenčního zákona zpeněžení majetku v majetkové podstatě dlužníka, na který se vztahuje rozhodnutí o zajištění vydané v trestním řízení, lze provést jen po předchozím souhlasu příslušného orgánu činného v trestním řízení.
23. Podle § 70 odst. 1 trestního zákoníku soud uloží trest propadnutí věci, která je bezprostředním výnosem z trestné činnosti. Podle § 70 odst. 2 trestního zákoníku soud může uložit trest propadnutí věci, která je nástrojem trestné činnosti, nebo která je zprostředkovaným výnosem z trestné činnosti, pokud hodnota věci tvořící bezprostřední výnos z trestné činnosti není ve vztahu k hodnotě věci tvořící zprostředkovaný výnos z trestné činnosti zanedbatelná. Podle § 70 odst. 3 trestního zákoníku trest propadnutí věci může soud uložit, jen jde-li o věc náležející pachateli.
24. Podle § 71 odst. 1 trestního zákoníku, jestliže pachatel věc, kterou soud mohl prohlásit za propadlou podle § 70, před uložením trestu propadnutí věci zničí, poškodí nebo jinak znehodnotí, zcizí, učiní neupotřebitelnou, odstraní nebo zužitkuje, zejména spotřebuje, nebo jinak její propadnutí zmaří, může mu soud uložit propadnutí náhradní hodnoty až do výše, která odpovídá hodnotě takové věci.

Posouzení předmětné věci

25. Při výše popsaném skutkovém stavu, vycházejíc ze zákonné úpravy platné ke dni vydání napadeného rozhodnutí, lze mít za to, že rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 24. 5. 2023, č. j. 40 T 6/2023-68, byl porušen zákon v neprospěch obviněné společnosti, a to konkrétně ve výroku o trestu propadnutí náhradní hodnoty. Krajský soud pochybil, pakliže obviněné společnosti, vůči níž bylo dne 16. 5. 2017 zahájeno insolvenční řízení, uložil v rozporu s § 71 odst. 1 trestního zákoníku a § 19 TOPO trest propadnutí náhradní hodnoty. Současně takto uložený trest neodpovídal hodnotě věci, kterou soud mohl prohlásit za propadlou podle § 70 trestního zákoníku. Z obou důvodů je tedy uložené propadnutí náhradní hodnoty druhem trestu, který je nezákonný a ve zřejmém rozporu s účelem trestu.
26. Co se týče uložení majetkové trestní sankce v době, kdy je proti obviněnému vedeno insolvenční řízení, je na místě upozornit na aktuální judikaturu, konkrétně na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2020 sp. zn. 7 Tz 25/2020, podle něhož soud prvního stupně pochybil, pokud navzdory ustanovením § 140b a § 170 písm. d) insolvenčního zákona uložil obviněné právnické osobě trest propadnutí věci, konkrétně částky ve výši 147 690 Kč, náležející do majetkové podstaty, která jí byla zajištěna v průběhu řízení. Závěr o tom, proč mohly být použity § 140b a § 170 písm. d) insolvenčního zákona, vyplynul z faktu, že propadlé finanční prostředky nepocházely z výnosů trestné činnosti, ale z finančních zdrojů vzešlých z podnikání, tedy byly ve vlastnictví odsouzené, a spadaly proto do majetkové podstaty. U propadlých peněžních prostředků tak bylo fakticky zhoršeno postavení věřitelů tím, že došlo k ponížení majetkové podstaty odsouzené společnosti. Nejvyšší soud současně dospěl k závěru, podle něhož mezi pohledávky ve smyslu § 170 písm. d) insolvenčního zákona náleží i pohledávky z trestu propadnutí věci. Jedná se totiž o mimosmluvní sankci, resp. druh trestu, postihující majetek, který náleží pachateli trestného činu. Uložení tohoto druhu trestu nebylo podle Nejvyššího soudu možné.

27. Jak vyplývá z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2024, sp. zn. 8 Tz 110/2023 a ze dne 28. 8. 2024, sp. zn. 3 Tz 104/2023, není možné ustanovení § 140b ve spojení s § 170 písm. d) insolvenčního zákona zjednodušeně aplikovat na každou trestní věc, v níž je osobě na jejíž majetek byl prohlášen konkurs ukládána majetková sankce či ochranné opatření, a je nutno rozlišovat mezi bezprostředním či zprostředkovaným výnosem trestné činnosti (který nemůže být součástí majetkové podstaty) a mezi náhradní hodnotou. Je tedy nezbytné nejprve vždy posoudit, jakou povahu mají finanční prostředky, na něž předmětná trestní sankce či ochranné opatření dopadá, konkrétně zda jsou bezprostředním eventuálně zprostředkovaným výnosem spáchané trestné činnosti, nebo zda spadají do majetku dlužníka, a podle toho určit, zda mohou být pohledávkou nebo jiným právem majetkové podstaty.
28. V nyní projednávané věci byly v průběhu trestního řízení zajištěny peněžní prostředky ve vlastnictví obviněné společnosti, přičemž pro posouzení možnosti jejich propadnutí na základě ustanovení § 71 odst. 1 trestního zákoníku, za situace, kdy se obviněná společnost nacházela v době vyhlášení odsuzujícího rozsudku v insolvenčním řízení, je rozhodující zjištění důvodu zmíněného zajištění. Ten je jasně deklarován v usnesení policejního orgánu ze dne 9. 8. 2016, č. j. KRPM 100961-380/TČ-2015-140080. Podle něj bylo přistoupeno k řešení vyplývajícimu z tehdy platného ustanovení § 79f odst. 1 trestního řádu, tzn. k zajištění náhradní hodnoty, neboť nebylo možné zajistit peněžní prostředky získané stíhanou trestnou činností (tzn. nebylo možné zajistit výnos trestné činnosti).
29. S odkazem na výše citovanou judikaturu, je věc představující náhradní hodnotu součástí majetkové podstaty, neboť nepochází z trestného činu. Podle § 205 odst. 1 insolvenčního zákona do majetkové podstaty náleží majetek, který dlužníkovi patřil k okamžiku, kdy nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení (v předmětné věci ke dni 16. 5. 2017), jakož i majetek, který dlužník nabyl v průběhu probíhajícího insolvenčního řízení. Zajištění takového majetku ve smyslu § 79g trestního řádu přitom nemá vliv na jeho zahrnutí do majetkové podstaty. Podle § 283 odst. 3 insolvenčního zákona zpeněžení majetku v majetkové podstatě dlužníka, na který se vztahuje rozhodnutí o zajištění vydané v trestním řízení, lze provést jen po předchozím souhlasu příslušného orgánu činného v trestním řízení.
30. A pakliže jde o věc, která je součástí majetkové podstaty, není trestní soud oprávněn, s ohledem na shora citovaná ustanovení insolvenčního zákona, obviněnému trest propadnutí náhradní hodnoty uložit. Výjimka obsažená v § 140b věta za středníkem insolvenčního zákona (tj. jednali se o pohledávky věřitelů na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem, pokud v trestním řízení o tomto trestném činu byl zajištěn majetek v majetkové podstatě dlužníka) se neuplatní, neboť se přímo netýká majetkových trestních sankcí.
31. Jestliže tedy Krajský soud v Brně napadeným rozsudkem uložil obviněné právnické osobě trest propadnutí náhradní hodnoty, konkrétně částky 55 344 459,31 Kč náležející do majetkové podstaty, která jí byla zajištěna v průběhu trestního řízení, nelze jinak než konstatovat, že pochybil, neboť nerespektoval ustanovení § 140b a § 170 písm. d) insolvenčního zákona.
32. Rozsudek Krajského soudu v Brně je současně zatížen další vadou mající vliv na zákonnost tohoto rozhodnutí. Z výroku o trestu propadnutí náhradní hodnoty v napadeném rozsudku Krajského soudu v Brně je zřejmé, že soud ukládal tento druh trestu ve výši, která odpovídala výši zajištěných peněžních prostředků z přípravného řízení. Tyto peněžní prostředky byly zajištěny na bankovních účtech obviněné. Šlo tedy o věci, které jí náležely, takže mohly být postiženy trestem propadnutí věci podle § 71 odst. 1 trestního zákoníku. Z výsledků dokazování ovšem vyplývá, že obviněná společnost způsobila stíhanými zločiny škodu v nižší částce, než která byla prohlášena za propadlou. Jak je totiž zřejmé ze součtu všech částek uvedených ve výroku o trestu v rozsudku soudu prvního stupně, které se týkají výše způsobené škody,

resp. výše zkrácené daně z přidané hodnoty, celková výše škody a rozsah zkrácené daně dosáhly částky 53 856 656,31 Kč. Oproti výši trestu propadnutí náhradní hodnoty činí rozdíl 1 487 803 Kč, takže právě o tuto částku byla překročena nejvyšší přípustná výměra zmiňovaného trestu uloženého v této věci. Proto je třeba konstatovat, že hodnota peněžních prostředků, jichž se týká trest propadnutí náhradní hodnoty, neodpovídá hodnotě spotřebovaného výnosu z posuzované trestné činnosti. Není tak zřejmé, zda vůbec mohlo být rozhodnuto o jejich propadnutí podle § 70 trestního zákoníku, pokud by s nimi obviněná právnická osoba v mezichase nenaložila jiným, blíže neobjasněným způsobem.

33. K otázce rozporu uloženého trestu s jeho účelem je vhodné odkázat na dosavadní rozhodovací činnost Nejvyššího soudu k výkladu § 266 odst. 2 trestního řádu. Jak mimo jiné vyplývá z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 14. 12. 2011 sp. zn. 6 Tz 94/2011 nebo ze dne 11. 12. 2012 sp. zn. 4 Tz 92/2012, překročení horní hranice zákonné trestní sazby některého druhu trestu se považuje za uložení druhu trestu, který je ve zřejmém rozporu s účelem trestu ve smyslu citovaného ustanovení. Účelem trestu je totiž nejen stanovení konkrétního druhu, ale i jeho výše.
34. Za situace, kdy Krajský soud v Brně uložil obviněné společnosti trest propadnutí náhradní hodnoty ve výši 55 344 459,31 Kč, kterážto neodpovídala hodnotě věci, jež soud mohl prohlásit za propadlou podle § 70 trestního zákoníku, ocítl se tento druh trestu ve zřejmém rozporu s jeho účelem. Výše trestu byla stanovena v rozporu s § 71 odst. 1 trestního zákoníku.
35. Současně lze konstatovat, že uložený trest je ve zřejmém rozporu s účelem trestu podle § 266 odst. 2 trestního řádu, a to již proto, že jeho skutečné nepříznivé důsledky nepostihují obviněnou společnost jako insolvenčního dlužníka, nýbrž její věřitele, kteří by byli omezeni v uspokojení jejich nároků. Trest propadnutí náhradní hodnoty podle § 19 TOPO proto nemohl být uložen.
36. Ohledně obviněné společnosti nebylo dosud skončeno insolvenční řízení, které je vedeno u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. KSBR 33 INS 10086/2017. Za těchto okolností je vyloučeno, aby mohla být uspokojena majetková trestní sankce [viz § 170 písm. d) insolvenčního zákona]. Výkon rozhodnutí trestu propadnutí náhradní hodnoty podle § 349b trestního řádu by proto neměl být proveden a mělo by být i pozastaveno nakládání s věcmi, které propadly.
37. Rovněž je však zapotřebí upozornit na ten fakt, že pokud je výše v této stížnosti odkazováno též na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2020, sp. zn. 7 Tz 25/2020, pak v tomto rozhodnutí se Nejvyšší soud nijak nevyjádřil k otázce trvání účinků rozhodnutí o úpadku, které mají zásadní význam z hlediska přípustnosti rozhodnutí o uložení majetkové trestní sankce, resp. její vykonatelnosti. Nelze proto ani v nyní posuzované věci jednoznačně konstatovat, že za situace, kdy již pominuly účinky rozhodnutí o úpadku a vůči obviněnému je současně vedeno také insolvenční řízení, přičemž jeho věci byly v trestním řízení zajištěny jako náhradní hodnota za nástroj nebo výnos z trestné činnosti, je zcela vyloučeno rozhodnout o uložení trestu propadnutí náhradní hodnoty podle § 71 trestního zákoníku, jak to učinil krajský soud. Není zcela jednoznačné ani to, zda je vůbec možné takový trest vykonat. Tyto otázky si tak zasluhují judikaturní řešení (nebo přinejmenším kazuistické rozhodnutí Nejvyššího soudu o těchto otázkách), což se nabízí právě v nyní projednávaném případě.
38. Pakliže by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

S ohledem na výše uvedené si proto dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:

- 1) Podle § 266 odst. 7 ve spojení s § 275 odst. 4 trestního řádu odložil výkon trestu propadnutí náhradní hodnoty týkající se peněžité částky ve výši 55 344 459,31 Kč, která propadla na základě tohoto druhu trestu uloženého obviněné právnické osobě XY .s., rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 24. 5. 2023, č. j. 40 T 6/2023-68,
- 2) podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 24. 5. 2023, č. j. 40 T 6/2023-68, byl porušen zákon v ustanovení § 19 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve spojení s § 71 odst. 1 trestního zákoníku a ustanovení § 140b a § 170 písm. d) insolvenčního zákona, a to v neprospěch obviněné právnické osoby XY a.s.,
- 3) podle § 269 odst. 2 trestního řádu napadený rozsudek zrušil ve výroku o trestu, jímž byl obviněné právnické osobě XY a.s., podle § 19 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve spojení s § 71 odst. 1 trestního zákoníku, uložen trest propadnutí náhradní hodnoty, a to peněžních prostředků ve výši 55 344 459,31 Kč, a současně zrušil také další rozhodnutí na zrušenou část rozsudku obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.